

Energiesector in het Noorden is kwetsbaar, maar niet kansloos

‘Risico’s aan groene energie’

JOHN GEIJP

GRONINGEN - Noord-Nederland is als centrum van de energiesector kwetsbaar, maar zeker niet kansloos. Zo luidt de boodschap van deskundige Frank van Oort.

De hoogleraar stedelijke economische ontwikkeling aan de Rijksuniversiteit Utrecht spreekt dinsdag in Groningen op het seminar ‘Hoe verover ik de wereld met mijn energie?’ van de NDC Mediagroep en Deutsche Bank. De wetenschapper laat er zijn licht schijnen over de kansen voor de noordelijke energiesector om internationaal aan de weg te timmeren.

Met onderzoeker Mark Thissen van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) schreef Van Oort een boek over de concurrentiekracht van Europese regio’s en hun economische pijlers. Het tweetal werkt ook mee aan een onderzoek naar de internationale slagkracht van de belangrijkste sectoren van zes Nederlandse stedelijke gebieden, zoals de chemie in Rotterdam, de hightech van Eindhoven en de energiesector in het Noorden.

Van Oort en Thissen zetten op een rijtje welke regio’s in Europa energie exporteren en waar naartoe. „We hebben daarbij gekeken naar alle producten en diensten die te maken hebben met de winning en productie van energie. We beoordeelden de gebieden naar twintig criteria op hun concurrentiekracht. Zo kun je zien waar andere regio’s beter in zijn. Daarvan kun je dus leren.”

Die opmerking kan het samenwerkingsverband Energy Valley zich ter harte nemen. In vergelijking met de concurrerende regio’s in Europa scoort Groningen-Assen op acht van de tien belangrijkste punten minder dan gemiddeld.

De kern van het probleem is dat de energiesector in het Noorden niet kan steunen op grote buitenlandse investeerders. Daardoor ontbreken geld, tijd en kennis om nieuwe technieken te ontwikkelen en patenten te verwerven. Die zijn voor de exportpositie heel belangrijk.

Twee andere manco’s van het Noorden: de geringe omvang en dichtheid van de bevolking. „Daardoor zijn er in het gebied weinig mensen en bedrijven die ook afnemer zijn. Daar kun je niet zo gemakkelijk iets aan doen.”

De top tien van belangrijke concurrenten bestaat uit Antwerpen, de regio Milaan, vier Noorse olieproducerende regio’s, Brussel, Ile de Fran-

Frank van Oort (links) en Mark Thissen: Noorden moet hard werken om toppositie op energiegebied te veroveren. FOTO MENNO RINGNALDA

ce, Weser-Eems en Oost-Vlaanderen. In eigen land zijn ook regio’s die internationaal sterker zijn, zoals Zuid-Holland. „Het zou misschien niet gek zijn om als Energy Valley de samenwerking met het Rotterdamse havengebied te zoeken. Er gebeurt daar ook zo veel op het gebied van energie.”

De onderzoekers vinden de energiesector in Noord-Nederland kwetsbaar, maar zeker niet kansloos. „Als je je kracht niet uit je omvang kunt halen, moet je het gaan zoeken in het netwerk”, stellen ze. Ze constateren dat Energy Valley veel kennis van energie in huis heeft, die ook goed is in te zetten in andere sectoren. Daar moet de sector dus dwarsverbanden mee leggen.

Daar kan de Rijksuniversiteit Groningen naar hun mening een cruciale rol in spelen. Die doet het in vergelijking met de kennisinstellingen

Kern van probleem voor Noorden is ontbreken grote investeerders

van de andere Europese regio’s qua energiekennis beter dan gemiddeld.

Sectoren waar de energiesector allianties mee kan aangaan, zijn volgens de onderzoekers in het Noorden goed vertegenwoordigd: de zakelijke dienstverlening, de agribusiness, life sciences, de chemie, de farmaceutische industrie, afval en recycling, biotechnologie, maar ook ingenieursbureau kunnen heel goed

samenwerken met de energiesector.

„Dat het Rijk energie als topsector heeft aangewezen, is eigenlijk vanuit de toekomst gedacht. Het is de kleinste topsector, maar wel een met een enorme potentie. Maar elk cluster maakt een bepaalde cyclus door. Die bereikt een hoogtepunt en kan dan alleen nog naar beneden als je niet zorgt voor diversificatie, innovatie en het aanboren van nieuwe markten. Om dat op te vangen, heb je ook die dwarsverbanden met andere sectoren nodig. Je moet niet op één paard wedden. Als dat dood neervalt, heb je niks meer.”

„Het is op zichzelf niet gek om in te zetten op duurzame energie. De fossiele brandstoffen raken op. Dus je moet richting de groene energie bewegen. Het blijft echter een risico. Het is nog een onzekere technologie. Wat daarbinnen het dominante model wordt, is nog onduidelijk.”

Seminar in Martiniplaza

Frank van Oort is hoogleraar stedelijke ontwikkeling aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Mark Thissen is senior onderzoeker bij het PBL. Ze werken met onder meer het kenniscentrum voor regionale en stedelijke ontwikkeling Platform 31 en drie universiteiten aan onderzoek naar de concurrentiekracht van de belangrijkste economische sectoren in zes Nederlandse steden. Het seminar ‘Hoe verover ik de wereld met mijn energie?’ vindt dinsdag plaats in Martiniplaza in Groningen. Aanvang: 13.30 uur. Zie voor programma en aanmelding: www.seminar.ndcmmediagroep.nl.